

Keskkonna töögrupi koosolek nr 2

Aeg: 30.11.2020 kell 13.15 – 14.15

Kohal: Piia Toom, Jana Šmatov, Katrin Metslang, Tiina Pern, Triin Lauk, Monika Metsoja, Lia Raat, Uuve Jakimainen.

Puudus: Ester Pill (majandusjuht).

Päevakord:

1. Tegevustest ülevaade 1. poolaastal töögruppide ajalise plaani alusel (Google Drives);
2. Lasteaia tegevuskava eesmärkidest lähtuv 1. p-a keskkonna tegevuste analüüs;
3. Rühmade koondtabeli tutvustamine, kust saab ülevaate kõikide rühmade projektides keskkonna-teemalistest eesmärkidest, tegevustest ja vastavast analüüsist.

EESMÄRK	TEGEVUSED EESMÄRGI TÄITMISEKS
projektidesse planeeritud teadlikult Rohelise kooli õppimiskohad	Vt rühmade koondtabel
töötaja käitub keskkonnateadlikult	-põhukohvik kaks korda kasutusel (sünnipäev, jõuluaeg); - piimakottidesse tulbisibulad; - kompostrid töös; - vihmavee kogumine; - eeskuju - jalutamisel prügi märkamine, tähelepanu juhtimine, õige tegutsemine; meisterdamiseks toob õpetaja rühma taaskasutusmaterjali (kelder), kaasab vanemaid; - taaskasutus (päkapikud kulunud mütsidest; rühmades meisterdamine); - prügi sorteerimine;
Luunja valla keskkonna väärtused on laste tegevuste boonuseks	<ul style="list-style-type: none">• roosiaed;• jõe lähedus, sadam, rand;• park;• staadion;• hobusetall
nii hetke õuealal kui lasteaia renoveerimises olemas "keskkonna unistused" õuealale nii talve kui suveperioodil praktilisteks tegevusteks	<ul style="list-style-type: none">• mägi;• Tarzani rada (dets libe!!);• väikesed batuudikesed;• aiand ja peenrakastid;• torustend tammetõrude ja kastanimunadega;• tunnetusrada;• veetünnid;

laste nõukogu on kaasatud otsustesse	-1. koosolek, teemaks mida mulle meeldib teha koos õpetajaga; - osalesid kõikide aiarühmade lapsed, teemaks turvalisus; reeglite koostamine, lahtiseletamine; 2. koosolek, teemaks ühised väärtused, koos olemine, mitte poest ostetud asjad;
töötaja osaleb oluliste otsuste tegemisel	<ul style="list-style-type: none"> • koosolekud (seoses koroonaga laste vastuvõtmine ja kojusaatmine õues) • konditsioneeride ostmine rühmadesse enne remonti - arutelu ja otsus, et ei ole mõistlik osta; • tööjoped õuesolekuks;
Nähtavus: Oleme keskkonna targeim asutus LUUNJA vallas-rohelise lipu omanikud!	<ul style="list-style-type: none"> • laste kaudu kodudesse; • lasteaias on lapsed iga ilmaga õues (keskkond; tervis); • Rohelise kooli FB postitused: Katrin - turuprojekt , Tiina - kõrvitsad, Lia - adventihommik ja Kasti-Kati üleskutsed;
Lasteaed osaleb piirkondlikes ja vabariiklikes kampaaniates ja konkurssidel	<ul style="list-style-type: none"> • Jäätmetekke vähendamise nädal (nov lõpus); • Kinkekotile uus elu (dets), pakendikeskus;

KESKKOND RÜHMAD PROJEKTIDES (1. POOLAUSTA 2020)

Iga rühm leidis võimaluse, kuidas lapsi huvitanud teemaga siduda õppekavast keskkond (looduse tundmaõppimine, meid ümbritsev keskkond) ja lõimida keskkonnateadlikkus ning -hoid.

RÜHM	EESMÄRGID	TEGEVUSED	ANALÜÜS
MLI	<p>Projekt "Mis on taevas?" Laps saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg) reeglitest kinnipidamine, loodusnähtused, aastaegade vaheldumine</p> <p>Laps oskab selgitada, miks on sügisel ja talvel ilm külm. Teab, kuidas uuritakse ilmamuutusi.</p>	<p>Igapäevased ilma, kalendri jälgimised. jutustamine, mis toimub looduses.</p> <p>Voolimine: päikesesüsteemi mudel joonistamine, meisterdamine - rühma päikesesüsteem</p> <p>voltimine: erinevad lennukimudelid</p> <p>uurimine: erinevad võimalused ilma uurimiseks: ise vaatan, ilmajaama erinevad vahendid, film ilmaradari tööst.</p> <p>Katse õhupalliga - universumi paisumine, meie koht ja suurus selles.</p>	<p>Järjepidevad tegevused on kujundanud arusaamise igal asjal on põhjus.</p> <p>Lapsed said teada, et oleme osa (ja väike osa) suurest päikesesüsteemist. Inimestel on võimalus uurida ja veidi ka muuta seda - viime aparaadid kosmosesse, Kuu peale ja jätame sinna, tekitades kosmoseprügi. Suurused on nii hoomamatud, et ikka pakuvad lapsed tulevikuks - soovin minna Päikesele jms.</p> <p>Ilmaradar ja Eesti kaart on arusaadavamad, head seosed laste endi kogemustega.</p>

	<p>Laps selgitab, kuidas mõned inimeste loodud esemed mõjuvad loodusele halvasti (nt autode heitgaasid, põlev plastmass)</p> <p>Laps põhjendab, miks on vaja hoolitseda looduse eest</p>	<p>tööleht tähtkujudest, kuu faasidest lugude kuulamine kosmosest põnevatest raamatutest</p> <p>Sünnipäevakingitus: Kuuauto konstruktori kokkupanek, erinevate võimaluste katsetamine.</p> <p>Arutame, vaatame filmi kosmose prügist</p> <p>Uurimine, erinevad pakendid, ostmisharjumused.</p> <p>Katse: komposter lasteaias, mis seal toimub?</p> <p>Kasutame lennukite voltimisel vanu ajakirju, sest paber on tehtud puidust, hoiaime metsi.</p>	<p>Tähtkujud ja seos lapse sünnipäevaga - sünnipäeva teadmine muutus tähtsamaks.</p> <p>Erinevate lennukite voltimine andis oskusi lugeda skeemi, juhendada kaaslast, võrrelda erinevaid lennuki tüüpe ning arutleda, miks lennuvõimekus on erinev.</p> <p>Kehtib kokkulepe, kasutame taaskasutus materjale, paberijäägid paberikasti. Osatakse põhjendada, miks.</p>
MHO	<p>-laps omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi aktiivse tegutsemise/õppimise kaudu</p> <p>-laps püüab käituda ohutult (nimetab ohtusid/põhjus-tagajärg seos)</p> <p>-laps tutvub/väärtustab keskkonnahoidlikku mõtteviisi</p> <p>-laps kasutab mängudes loovalt erinevaid ise tehtud vahendeid</p>	<p>-igapäevane tegutsemine. Ja ei omanda uusi teadmisi ainult lapsed, vaid ka täiskasvanud. Ka õppimine eksimustest.</p> <p>- nt terviseamps – nugade ja õunalõikuri eesmärgipärane käsitlemine, esmaabi; erinevad retked – vaatan ennast, jälgin kaaslast, märkan abivajajaid (tigude, putukate, vihmausside aitamine üle tee ennast ohtu seadmata); jäätmete sorteerimine – miks eraldada, mis on ohtlikud jäätmed, kuhu panna; pime aeg – helkur; enda ja teiste tervise hoidmine – kui köhin-aevastan, siis kuidas (küünarõndlasse, pesen käed). Ja see kõik on igapäevase tegevuse loomulik osa.</p> <p>-rühma meisterdused/keskkonnad on enamasti taaskasutusmaterjalist, nt ajalehtedest, papist, tapeedist, kilest. Bioloogilised jäätmed võimalusel komposteerime, nt õunasüdamikud aiandi kompostrisse. Sõber/pinginaaber/üllatus isale (unustamata emasid) ehk ühest lillest mitu.</p> <p>-nt palmid, krokodill, ämblikud, stressipallid</p>	<p>-laps omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi aktiivse tegutsemise/õppimise kaudu – toimib.</p> <p>Samas, kuna laste õppimine toimubki läbi praktiliste tegevuste ja tegevused on meil vahelduvad, siis jääb edasisse kasutusse.</p> <p>-laps püüab käituda ohutult (nimetab ohtusid/põhjus-tagajärg seos) – jällegi, teoorias lapsed tugevad, praktikas nõrgad. Läheb jätkamisele.</p> <p>-laps tutvub/väärtustab keskkonnahoidlikku mõtteviisi – järg-järgult omandavad uusi teadmisi, leiavad seoseid, toetuvad oma kogemustele.</p> <p>Jätkame, sest valdkond on väga suur ja lai.</p> <p>-laps kasutab mängudes loovalt erinevaid (ise tehtud) vahendeid – jah, aga kuna jätkuprojektis loome omatehtud vahenditega ka õue uued mängukeskkonnad, siis jätame selle eesmärgi alles.</p> <p>Vaatame, kuidas asi õues toimub. (Ei ole veel õue jõudnud – vahendid ja nägemus on olemas).</p>
MHI	<p>Laps väärtustab tervisliku toitumise põhimõtteid.</p> <p>Laps tunneb ja oskab nimetada erinevaid aedvilju.</p>	<p>Vaatame YouTubest filmi "Külastame Tartu turgu"</p> <p>Mängime turgul kauplemist, vahetamist, ehitame müügiletti..</p>	<p>Laste aedviljade tundmine arenes projekti käigus tuntuvalt;</p> <p>-Õppisid nimetama suuremat hulka aed- ja juurvilju.</p>

	Laps harjub noaga lõikama.	<p>Äraarvamismäng aedviljadest .Mis on kotis? kompimine.</p> <p>Lasteaia juurviljahoidla vaatlemine.</p> <p>Õppekäik põllule.</p> <p>köögiviljade vaatlemine lasteaia aiandis.</p> <p>Aedviljade maitsmine, riivimine, lõikamine.</p> <p>Uurime aedvilju digi luubiga.</p> <p>Õuemäng aedviljade maitsmine</p> <p>Toidu väärindamine, juurika krõpsude valmistamine.</p> <p>Valguslaual erinevate aedviljade vaatlemine , viilutame aedvilju.</p> <p>Erinevad lauamängud aedviljade teema.</p>	<p>-Õppisid nimetama erinevaid viljade osi (vars, seemned koor jne..)</p> <p>-Õppisid nimetama ja ära tundma erinevaid taimede osi (Vili, vars, leht jne..)</p> <p>- oskavad jagada, millised viljad kasvavad maa sees (juurviljad) ja millised maa peal (aedviljad).</p> <p>- said teadmisi, et aedviljad võivad muuta küpsedes oma värvi.</p> <p>Lapsed said teadmisi endale tundmatute aedviljade maitsesest ja välimusest. (seller, kollane peet, värvilised porgandid, jne.)</p> <p>Lapsed said toidupüramiidi mängudest teadmise, et suurel hulgal peab meie toit koosnema aed ja juurviljadest.</p> <p>Lastel kinnistus oskus kasutada riivi ja nuga.</p> <p>Mõned said ka esimese noa kasutamise kogemuse.</p> <p>Väga nautisid turu mängu ja mängivad seda rühmas jätkuvalt.</p> <p>Projekt õnnestus suurepäraselt, kuna lapsed võtsid pakutud tegevused oma mängu üle.</p>
MKU	<ul style="list-style-type: none"> Laps teab, kuidas sõiduteed ületada. Laps loetleb juuksuri elukutse juurde kuuluvaid töövahendeid. Laps põhjendab mängu või töökoha korrastamise vajadust. Laps oskab juukseid kammida. Laps tunneb juuksuri vahendeid, nende otstarvet ja nendega seotud ohte. Laps iseloomustab sügist 1-2 tunnusega. 	<ul style="list-style-type: none"> (Õ) Õppekäik Luunja tänavatel - õpime olema eeskujulikuks jalakäijaks. Tutvumine juuksuri ametiga - riietus, vahendid (pildimaterjal + päris asjad). Arutelu: "Miks peab oma (juuksuri) töökoha pärast korda tegema?" Juuksuri vahendite õigesti kasutamine. Arutelu: "Kus me näeme sügist?" (Õ) Rännak Luunjas - "Sügist märgid". 	<ul style="list-style-type: none"> Juuksuriametit sai proovida iga Midrikutsu, nii tüdrukud kui poisid, selgeks said lihtsamad töövõtted (kammimine, lõikamine, sirgendamine) ja juuksuriga seonduvad rollid (juuksr, klient). Töövahenditest said selgeks käärid, kamm, hari, föön, sirgendaja, lokirullid. Õppisime ka kääride (kuidas kääridega rühmas liikuda), fööni ja sirgendaja (kuumus) ohtudest. Raskemaks osutus oma töökoha korrastamine pärast mängu. Projekt algas sügist tulekuga, igal pikemal õueskäigul otsisime sügist märke ja muutusi looduses, ilmastikus.
MTR	<p>⌘ Laps nimetab kodukoha jõge ja kalu, kes elavad Emajões (ahven, haug nimetab, ohtusid veekogu ääres).</p>	<p>⌘Õppekäik Emajõe äärde (paaris kõndimine). Ohutus veekogu ääres .</p>	<p>⌘Paaris kõnd ei toimi. Peab hakkama kasutama jalutusussi (Pille tegi meile selle ussi.) Lapsed teadsid ohutusest palju: ei tohi üksi minna jõe äärde, mina ei oska ujuda. vajan rõngast. Praktika näitas midagi muud. Tahaks ikka vaadata kas kummik peab. Oli lapsi, kellel oli ohu tunne olemas.</p>

	<p>☒ Laps mõistab, et riietuda tuleb vastavalt ilmale (väga ikka ei mõista, soovin mugavalt ja kiirelt riietuda :)).</p> <p>☒ Laps mõistab täiskasvanu eeskujul kuhu visata praht (paber paberikasti , prügi Merily kasti ja jäätmed (banaani koored, seemned, vahepala jäägid komposterisse).</p>	<p>☒ Liivale kunsti tegemine. Pulgaga joonistamine. Kes elavad vees?</p> <p>☒ Emajõe tekitamine põrandale sinise teibiga. Kust saab alguse, kuhu suubub? (allikas, kraanikausist alates kõige väiksem vee teema rühmas, ÄRA RAISKA VETT! (kala ja konnapojad ei saa elada) ,suubub merre magamistuppa.</p> <p>☒ Jälgisime lõrtsi sadu.(mõtted lastelt: nüüd saab lumememme ehitada....)Mida tuleb kanda, kui läheb külmemaks: kindad, sall, müts. Vaatleme ilma ja termomeetrit.</p> <p>☒ Igapäevaselt meeldetuletusega, kuhu paber, biojätmed, muu sodi. Täiskasvanu eeskujul!</p>	<p>☒ Pulgaga joonistamine ei tulnud välja. Ladusime hiljem liivaga täidetud kastanimunadest kujutisi, mida laps soovis.</p> <p>☒ Lapsed said aru jõe voolavusest ruumis. Põhi olemusest mitte , liiga väikesed. Paljud keeravad vee kinni , kui on käed märjaks teinud ja avavad kraani uuesti , kui vaja käsi seebist pesta. Mõned arvavad et vahuga mäng on tore! Mis ongi, aga vett kulub palju!</p> <p>☒ Laps läks välja kinnasteta. Hakkas külma, tuli minna kinnaste järgi (rohkem tööd, aga tulemus tuleb!). Veel ei saada aru et väljas on külm. Aga hakkab looma, kindad võtad kastistist siis , kui saavad jalas. Kui ei , õue ei saa!</p> <p>☒ Lapsed asetavad paberi, biojätmed, muu sodi igapäevaliselt õpetaja juhendamisel. Viime komposterisse aegajalt vastavalt vajadusele.</p>
MKI	<p>☒ Laps eristab kastanimuna tammetõrust.</p> <p>☒ Laps leiab lähiümbrusest kive, liiva, mulda.</p>	<p>☒ Loendamis-, sorteerimis-, veeretamismängud, meisterdamine kastanimunade, tammetõrudega jne.</p> <p>☒ Õppekäigud Emajõe äärde, Luunja parki, roosiaeda; igapäevaselt liivakastis liivavormide tegemine; tunnetusrajal kõndimine.</p>	<p>☒ Kastanimunade ja tammetõrude kogumine oli sügisel laste lemmiktegevuseks õues. Meisterdati rõõmuga. Mõistete <i>ring</i>, <i>ümmargune</i> õppimisel olid taas abiks kastanimunad.</p> <p>☒ Lapsed küsivad liivavormide tegemisel abi ka siis, kui oskus on tegelikult omandatud. Soovitakse saada võimalikult ilusat tulemust. Õppisime vorme kaunistama lehekeste, väikeste kastanimunade ja kivikestega. Jalutuskäigul on lapsed märganud muti kuhjatud mullahunnikuid, kogutakse kivikesi jm looduslikku teekonnalt.</p>
MM	Lapsel areneb käeline osavus ja keskendumisvõime.	Lapsevanemad toovad rühma erinevaid puu ja juurvilju.	Lapsed õppisid ja tutvusid erinevate puu ja juurviljadega

	<p>Kasutame tegevustes reaalseid puu ja juurvilju. Laps omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ja näidise põhjal õppimise kaudu. Laps saab maitsta, katsuda, nuusutada juur ja puuvilju.</p>	<p>Teeme näituse. Juur ja puuviljade maitmine, nuusutamine. Teeme apelsinist, sidrunist, mandariinist mahla. Sööme igapäevaselt palju värskaid juur ja puuvilju. Uurime ploomikive ja teeme ploomikivi trükki. Käime õppekäigul õunu korjamas ja maitseme ja otsime õunte seest seemneid.</p>	<p>Lastel kinnistus kõige rohkem puuviljadest õun, kuna õunaga oli rühmas kõige rohkem tegevusi. Lapsed said palju ise maitsta ja tundma uusi maitseid, lõhnu. Lastel olid juur ja puuviljad rühmas 2 nädalat, lastel oli vaba juurdepääs ja võimalus erinevate meelte abil proovida ja katsetada.</p>
--	---	---	--

Protokollis Lia Raat